

Eduskunnan vastaus hallituksen esitykseen laeiksi ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain, vakuutusyhdistyslain ja vakuutuksenvälittäjistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnalle on annettu hallituksen esitys n:o 34/2000 vp laeiksi ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain, vakuutusyhdistyslain ja vakuutuksenvälittäjistä annetun lain

muuttamisesta. Eduskunta, jolle talousvaliokunta on antanut asiasta mietintönsä n:o 14/2000 vp, on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan ulkomaisista vakuutusyhtiöistä 17 päivänä maaliskuuta 1995 annetun lain (398/1995) 2 §:n 1 momentin 6 ja 7 kohta sekä 79 ja 80 §, sellaisina kuin ne ovat, 79 § osaksi laissa 80/1999 ja 80 § laissa 1014/1995, sekä lisätään 2 §:n 1 momenttiin uusi 8 ja 9 kohta seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

6) *vahinkovakuutuksella* muun ensivakuutusliikkeen kuin henkivakuutusliikkeen aloittamista ja harjoittamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetussa neuvoston ensimmäisessä direktiivissä (73/239/ETY) lueteltuihin vahinkovakuutusluokkiin kuuluvaa toimintaa;

7) *kotivaltiolla* valtiota, jonka lainsäädännön mukaan ulkomainen vakuutusyhtiö on perustettu ja jossa sillä on sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka;

8) *palveluyrityksellä* yhteisöä, joka tuottaa ulkomaiselle vakuutusyhtiölle sen pääasialliseen toimintaan liittyviä palveluita; sekä

9) *ministeriöllä* tai *asianomaisella ministeriöllä* sosiaali- ja terveysministeriötä, jollei

asetuksella toisin säädetä.

79 §

Vaitiolovelvollisuus

Joka ulkomaisen vakuutusyhtiön tai sen palveluyrityksen palveluksessa tai näiden toimielinten jäsenenä tai varajäsenenä tai ulkomaisen vakuutusyhtiön toimeksiannosta tehtävää suorittaessaan taikka vakuutusalan lautakunnan tai vastaavan toimielimen palveluksessa tai jäsenenä tai asiantuntijana toimeksiannon perusteella taikka 2, 3 tai 4 momentin nojalla on saanut tietää ulkomaisen vakuutusyhtiön, sen asiakkaan tai jonkun muun taloudellista asemaa tai terveydentilaa tai muita henkilökohtaisia oloja koskevan seikan taikka liike- tai ammattisalaisuuden, ei saa ilmaista tätä sivulliselle, jollei se, jonka hyväksi vaitiolovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan tietojen ilmaisemiseen tai jollei laissa ole muuta säädetty.

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, sosiaali- ja terveysministeriöllä ja Vakuutusvalvontavirastolla on oikeus luovuttaa vakuutussalaisuuden piiriin kuuluvia tietoja:

1) syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi;

2) rahoitustarkastukselle ja muulle rahoitusmarkkinoita valvovalle Suomen viranomaiselle;

3) muun ETA-valtion vakuutus- tai rahoitustoimintaa tai rahoitusmarkkinoita valvovalle viranomaiselle tai, jos annettavat tiedot muussa kuin ETA-valtiossa kuuluvat 1 momentissa tarkoitetun salassapitovelvollisuuden piiriin, muun kuin ETA-valtion vakuutustoimintaa valvovalle viranomaiselle;

4) vakuutusyhtiön tilintarkastajalle;

5) Suomen tai muun ETA-valtion viranomaiselle, jonka tehtävänä on osallistua vakuutusyhtiön selvitystila- tai konkurssimenettelyyn taikka muuhun vastaavaan menettelyyn;

6) Suomen tai muun ETA-valtion viranomaiselle, joka on vastuussa vakuutusyhtiön selvitystila- tai konkurssimenettelyyn taikka muuhun vastaavaan menettelyyn osallisina olevien toimielinten valvonnasta;

7) Suomen tai muun ETA-valtion viranomaiselle, joka on vastuussa vakuutusyhtiöiden, luottolaitosten, sijoituspalveluyritysten tai muiden rahoituslaitosten lakisääteisiä tilintarkastuksia suorittavien henkilöiden valvonnasta;

8) ETA-valtion riippumattomille vakuutusmatemaatikoille, jotka suorittavat vakuutusyhtiöiden laillisuusvalvontaa, ja näiden vakuutusmatemaatikoiden valvonnasta vastuussa olevalle toimielimelle;

9) ETA-valtion viranomaiselle tai toimielimelle, joka on lain mukaan vastuussa yhtiöoikeuden noudattamisen seurannasta ja rikkomusten tutkimisesta; ja

10) Suomen tai muun ETA-valtion keskuspankille ja rahapoliittisena viranomaisena samanlaisen tehtävän omaavalle muulle toimielimelle sekä muulle maksujärjestelmien valvonnasta vastuussa olevalle viranomaiselle.

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa ja 2 momentissa säädetään, sosiaali- ja terveysministeriö ja Vakuutusvalvontavirasto voivat luovuttaa toisilleen ja käyttää 1 momentissa tarkoitettua vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia

tietoja vain:

1) tarkistaakseen, että vakuutustoiminnan aloittamisen edellytykset on täytetty;

2) ulkomaisten vakuutusyhtiöiden toiminnan valvontaan; sekä

3) pakotteiden asettamiseen.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, ulkomaisella vakuutusyhtiöllä on oikeus luovuttaa vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja:

1) toiselle vakuutusyhtiölle jälleenvakuutuksen järjestämistä varten;

2) vakuutusyhtiön palveluyritykselle tai sille, joka hoitaa vakuutusyhtiön antamaa tehtävää toimeksiannon perusteella;

3) vakuutusyhtiön kanssa samaan konserniin tai sen kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään kuuluvalla vakuutuslaitoksella korvausasian hoitoa, vakuutussopimuksen tekemistä ja vakuutusliikkeen harjoittamisen kannalta tarpeellisten muiden tehtävien hoitamista varten; mitä edellä tässä kohdassa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske terveydentilaan liittyvien tietojen luovuttamista;

4) vakuutusalan lautakunnan tai vastaavan toimielimen palveluksessa tai jäsenenä olevalle sinne käsiteltäväksi saatetun asian hoitamista varten;

5) toiselle vakuutusyhtiölle tai vahingonaiheuttajalle vakuutusyhtiön takautumisoikeuden toteuttamiseksi sekä toiselle vakuutusyhtiölle sen selvittämiseksi, mikä on eri vakuutusyhtiöiden vastuu samasta vakuutustapah- tumasta;

6) vakuutusyhtiöön kohdistuneista rikoksista sekä sille ilmoitetuista vahingoista toisille vakuutusyhtiöille vakuutusyhtiöihin kohdistuvan rikollisuuden ehkäisemiseen liittyvän tärkeän edun vuoksi siten kuin tietosuojalautakunta henkilötietolain (523/1999) 43 §:n 3 momentin nojalla tarkemmin määrää;

7) sosiaali- ja terveysministeriön luvalla historiallista tai tieteellistä tutkimusta tai tilastointia varten, jos on ilmeistä, ettei tietojen antaminen loukkaa niitä etuja, joiden suojaksi vaitiolovelvollisuus on säädetty; lupa voidaan antaa määräajaksi ja siihen on liitettävä yleisen ja yksityisen edun suojaamiseksi tarpeelliset määräykset; lupa voidaan peruuttaa, milloin siihen harkitaan olevan syytä;

8) Suomen syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi sekä 1 momentissa tarkoitetuille vi-

ranomaisille tai toimielimille; terveydentilaan liittyviä tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle vakuutus- tai eläkelaitokseen kohdistuvan petosrikoksen estämiseksi, selvittämiseksi ja syytteeseen panoa varten; sekä

9) luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle muun kuin kuluttajan viivästyneestä vakuutusmaksusaatavasta.

Mitä 4 momentissa säädetään vakuutusyhtiöstä, koskee soveltuvin osin liikennevakuutuskeskusta, potilasvakuutuskeskusta ja ympäristövakuutuskeskusta. Mitä 4 momentin 4 kohdassa säädetään vakuutusyhtiön oikeudesta tietojen luovuttamiseen, koskee soveltuvin osin myös 4 momentin 4 kohdassa tarkoitettua vakuutusalan lautakuntaa tai toimielintä.

Vakuutusyhtiö voi 4 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa luovuttaa vain sellaisia tie-

toja, joita tarvitaan kyseessä olevien tehtävien suorittamiseksi.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan tarvittaessa antaa tarkempia säännöksiä tämän pykälän 4—6 momentin täytäntöönpanosta.

80 §

Vakuutussalaisuuden luvaton ilmaiseminen

Rangaistus 79 §:n 1 momentissa säädetyn vaitiolovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain (39/1889) 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teko ole rangaistava rikoslain 40 luvun 5 §:n mukaan tai jollei siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2000.

Laki

vakuutusyhdistylain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 31 päivänä joulukuuta 1987 annetun vakuutusyhdistylain (1250/1987) 16 luvun 10 ja 10 a §,
 sellaisina kuin ne ovat, 10 § laeissa 451/1995, 1023/1996 ja 81/1999 sekä 10 a § laissa 1015/1995, sekä
lisätään 1 lukuun uusi 6 a § seuraavasti:

1 luku

Yleisiä säännöksiä

6 a §

Tässä laissa tarkoitetaan *palveluyrityksellä* yhteisöä, joka tuottaa vakuutusyhdistykselle sen pääasialliseen toimintaan liittyviä palveluita.

16 luku

Erinäisiä säännöksiä

10 §

Joka vakuutusyhdistyksen tai sen palveluyrityksen palveluksessa tai näiden toimiellisen jäsenenä tai varajäsenenä tai vakuutusyhdistyksen toimeksiannosta tehtävää suorit-

taessaan taikka vakuutusalan lautakunnan tai vastaavan toimielimen palveluksessa tai jäsenenä tai asiantuntijana toimeksiannon perusteella taikka 2, 3 tai 4 momentin nojalla on saanut tietää vakuutusyhdistyksen, sen asiakkaan tai jonkun muun taloudellista asemaa tai terveydentilaa tai muita henkilökohaisia oloja koskevan seikan taikka liike- tai ammattisalaisuuden, ei saa ilmaista tätä sivulliselle, jollei se, jonka hyväksi vaitiolovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan tietojen ilmaisemiseen tai jollei laissa ole muuta säädetty. Asiakasta koskevia vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja ei saa antaa myöskään yhdistyskokoukselle eikä kokoukseen osallistuvalla osakkaalla, lukuun ottamatta yhdistyskokouksen ääniluetteloa.

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, sosiaali- ja terveysministeriöllä ja Vakuutusvalvontavirastolla on oikeus luovuttaa vakuutussalaisuuden piiriin kuuluvia tietoja:

1) syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi;

2) rahoitustarkastukselle ja muulle rahoitusmarkkinoita valvovalle Suomen viranomaiselle;

3) muun ETA-valtion vakuutus- tai rahoitustoimintaa tai rahoitusmarkkinoita valvovalle viranomaiselle tai, jos annettavat tiedot muussa kuin ETA-valtiossa kuuluvat 1 momentissa tarkoitettun salassapitovelvollisuuden piiriin, muun kuin ETA-valtion vakuutustoimintaa valvovalle viranomaiselle;

4) vakuutusyhdistyksen tilintarkastajalle;

5) Suomen tai muun ETA-valtion viranomaiselle, jonka tehtävänä on osallistua vakuutusyrityksen selvitystila- tai konkurssimenettelyyn taikka muuhun vastaavaan menettelyyn;

6) Suomen tai muun ETA-valtion viranomaiselle, joka on vastuussa vakuutusyrityksen selvitystila- tai konkurssimenettelyyn taikka muuhun vastaavaan menettelyyn osallisina olevien toimielinten valvonnasta;

7) Suomen tai muun ETA-valtion viranomaiselle, joka on vastuussa vakuutusyritysten, luottolaitosten, sijoituspalveluyritysten tai muiden rahoituslaitosten lakisääteisiä tilintarkastuksia suorittavien henkilöiden valvonnasta;

8) ETA-valtion riippumattomille vakuutusmatemaatikoille, jotka suorittavat vakuutusyritysten laillisuusvalvontaa, ja näiden vakuutusmatemaatikoiden valvonnasta vas-

tuussa olevalle toimielimelle;

9) ETA-valtion viranomaiselle tai toimielimelle, joka on lain mukaan vastuussa yhtiöoikeuden noudattamisen seurannasta ja rikkomusten tutkimisesta; ja

10) Suomen tai muun ETA-valtion keskuspankille ja rahapoliittisena viranomaisena samanlaisen tehtävän omaavalle muulle toimielimelle sekä muulle maksujärjestelmien valvonnasta vastuussa olevalle viranomaiselle.

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa ja 2 momentissa säädetään, sosiaali- ja terveysministeriö ja Vakuutusvalvontavirasto voivat luovuttaa toisilleen ja käyttää 1 momentissa tarkoitettun vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja vain:

1) tarkistaakseen, että vakuutustoiminnan aloittamisen edellytykset on täytetty;

2) vakuutusyhdistysten toiminnan, erityisesti vakuutusteknisen vastuuvelan, toimintapäätösten, hallinto- ja kirjanpitoimenettelyn sekä sisäisen tarkastustoiminnan valvontaan; sekä

3) pakotteiden asettamiseen.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, vakuutusyhdistyksellä on oikeus luovuttaa vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja:

1) toiselle vakuutuslaitokselle jälleenvakuutuksen järjestämistä varten;

2) vakuutusyhdistyksen palveluyritykselle tai sille, joka hoitaa vakuutusyhdistyksen antamaa tehtävää toimeksiannon perusteella;

3) vakuutusyhdistyksen kanssa samaan konserniin tai sen kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään kuuluvalla vakuutuslaitoksella korvausasian hoitoa, vakuutussovimuksen tekemistä ja vakuutusliikkeen harjoittamisen kannalta tarpeellisten muiden tehtävien hoitamista varten; mitä edellä tässä kohdassa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske terveydentilaan liittyvien tietojen luovuttamista;

4) vakuutusalan lautakunnan tai vastaavan toimielimen palveluksessa tai jäsenenä olevalle sinne käsiteltäväksi saatetun asian hoitamista varten;

5) toiselle vakuutuslaitokselle tai vahingonaiheuttajalle vakuutusyhdistyksen takautumisoikeuden toteuttamiseksi sekä toiselle vakuutuslaitokselle sen selvittämiseksi, mikä on eri vakuutuslaitosten vastuu samasta vakuutustapahtumasta;

6) vakuutusyhdistykseen kohdistuneista ri-

koksista sekä sille ilmoitetuista vahingoista toisille vakuutuslaitoksille vakuutuslaitoksiin kohdistuvan rikollisuuden ehkäisemiseen liittyvän tärkeän edun vuoksi siten kuin tietosuojalautakunta henkilötietolain (523/1999) 43 §:n 3 momentin nojalla tarkemmin määrittää;

7) sosiaali- ja terveysministeriön luvalla historiallista tai tieteellistä tutkimusta tai tilastointia varten, jos on ilmeistä, ettei tietojen antaminen loukkaa niitä etuja, joiden suojaksi vaitiolovelvollisuus on säädetty; lupa voidaan antaa määräajaksi ja siihen on liitettävä yleisen ja yksityisen edun suojaamiseksi tarpeelliset määräykset; lupa voidaan peruuttaa, milloin siihen harkitaan olevan syytä;

8) Suomen syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi sekä 1 momentissa tarkoitetuille viranomaisille tai toimielimille; terveydentilaan liittyviä tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle vakuutus- tai eläkelaitokseen kohdistuvan petosrikoksen estämiseksi, selvittämiseksi ja syytteen panoa varten; sekä

9) luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle muun kuin kuluttajan viivästyneestä vakuutusmaksusaatavasta.

Mitä 4 momentissa säädetään vakuutusyhdistyksestä ja vakuutuslaitoksesta, koskee soveltuvien osin liikennevakuutuskeskusta, potilasvakuutuskeskusta ja ympäristövakuutuskeskusta. Mitä 4 momentin 4 kohdassa säädetään vakuutusyhdistyksen oikeudesta tietojen luovuttamiseen, koskee soveltuvien osin myös 4 momentin 4 kohdassa tarkoitettua vakuutusalan lautakuntaa tai toimielintä.

Vakuutusyhdistys voi 4 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa luovuttaa vain sellaisia tietoja, joita tarvitaan kyseessä olevien tehtävien suorittamiseksi.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan tarvittaessa antaa tarkempia säännöksiä tämän pykälän 4—6 momentin täytäntöönpanosta.

10 a §

Rangaistus 10 §:n 1 momentissa säädetyn vaitiolovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain (39/1889) 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teko ole rangaistava rikoslain 40 luvun 5 §:n mukaan tai jollei siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 2000.

Laki

vakuutuksenvälittäjistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vakuutuksenvälittäjistä 19 päivänä helmikuuta 1993 annetun lain (251/1993) 3 §:n 1 momentin 4 kohta, 4 §:n 3 ja 4 kohta, 19 § sekä 20 §:n otsikko ja 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 19 § osaksi laissa 86/1999, seuraavasti:

3 §

Luonnollisen henkilön rekisteröinnin edellytykset

Vakuutusvalvontaviraston on pyynnöstä rekisteröitävä vakuutuksenvälittäjäksi luonnollinen henkilö:

4) jolla on Vakuutusvalvontaviraston hyväksymä vakuutus niiden vahinkojen kor-

vaamisen varalta, joista vakuutuksenvälittäjä tämän lain mukaan on korvausvastuussa; sekä

4 §

Yhteisön rekisteröimisen edellytykset

Vakuutusvalvontaviraston on pyynnöstä rekisteröitävä yhteisö vakuutuksenvälittäjäksi,

jos:

3) sillä on Vakuutusvalvontaviraston hyväksymä vakuutus niiden vahinkojen korvaamisen varalta, joista vakuutuksenvälittäjä tämän lain mukaan on korvausvastuussa;

4) yhteisön liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen nähden Vakuutusvalvontaviraston riittäväksi katsoma määrä yhteisön palveluksessa olevista henkilöistä on 3 §:n perusteella rekisteröity vakuutuksenvälittäjiksi ja näistä yksi on nimitetty liikkeen vastaavaksi hoitajaksi; sekä

19 §

Vaitiolovelvollisuus

Joka vakuutuksenvälitystoimintaa harjoittaessa tai muutoin vakuutuksenvälitystoimintaan liittyviä tehtäviä suoritettaessa tai 2 momentin nojalla on saanut tietää vakuutuksenvälittäjän, tämän asiakkaan tai jonkun muun taloudellista asemaa tai terveydentilaa tai muita henkilökohtaisia oloja koskevan seikan taikka liike- tai ammattisalaisuuden, ei saa ilmaista tätä sivulliselle, jollei se, jonka

hyväksi vaitiolovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan tietojen ilmaisemiseen tai jollei laissa ole muuta säädetty.

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, sosiaali- ja terveysministeriöllä ja Vakuutusvalvontavirastolla on oikeus luovuttaa vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja syyttäjä- ja poliisiviranomaiselle rikoksen selvittämiseksi sekä, jos annettavat tiedot toisessa valtiossa kuuluvat tässä pykälässä tarkoitetun vaitiolovelvollisuuden piiriin, toisen valtion vakuutuksenvälitystoimintaa valvovalle viranomaiselle.

20 §

Vaitiolovelvollisuuden rikkominen

Rangaistus 19 §:ssä säädetyn vaitiolovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain (39/1889) 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teko ole rangaistava rikoslain 40 luvun 5 §:n mukaan tai jollei siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 2000.

Helsingissä 9 päivänä kesäkuuta 2000